

ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΩΝΟΣ

(Από το περίφημο βιβλίο του συνοδούσαντος τόν 'Θωνα κατά την κάθοδό του στην 'Ελλάδα Βαυαρού αξιωματικού Χριστοφόρου Νέζερ).

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

ΤΗ συνέχεια αυτή των 'Απομνημονευμάτων' του, ο Βαυαρός ύπολοχαγός Νέζερ, ο οποίος είχε 'ρθή στην 'Ελλάδα μαζί με τους άλλους αξιωματικούς και τα τμήματα του Βαυαρικού στρατού, που συνοδευσαν τόν πρώτο μαζ 'Βασιλέα 'Θωνα, μιλάει για την επαναστατική σχεδόν αντίδραση τών Μανιατών κατά της Βαυαρικής 'Αντιβασιλείας.

Οι Μανιάτες ήθελαν να διατηρήσουν τά εξαιρετικά προνόμια, που τούς είχαν παραχωρήσει οι Τούρκοι. 'Η 'Αντιβασιλεία όμως είχε αντίθετη γνώμη, γιατί πίστευε πως όλοι οι 'Ελληνες έπρεπε να είχαν ίσια προνόμια και δικαιώματα. Κι' επειδή δέν μπορούσε να επιβάλει τή θέλησή της διά τής βίας κατά τών ανυποτάκτων Μανιατών, απέφασε να διευθετήσει ειρηνικώς τό ζήτημα κι' έστειλε στη Μάνη δυο λόχους Βαυαρικού στρατού, με τήν έντολή ν' αποφύγουν να έλθουν σέ κάθε σύγκρουση με τούς Μανιάτες.

Οι Μανιάτες υποέχθηκαν φιλικά τούς ξένους στρατιώτες τούς παραχώρησαν μερικούς «πύργους» για να καταλύσουν και με τούς έγκάρδιους τρόπους των τούς έπεισαν απόλυτα για τίς ειρηνικές διαθέσεις των απέναντί τους.

Αυτό όμως άποτέλουσε παγίδα. Γιατί τήν ίδια νύχτα, ενώ οι Βαυαροί κοιμόντουσαν έντελώς άνυποπτοι στος πύργους, οι Μανιάτες, έκαναν αφηνισιαστική επίθεση έναντίον τους. Οι Βαυαροί, «ταμπουρωμένοι» καθώς ήσαν, τούς απέκρουαν εύκολάτα, αλλά τό κακό ήταν ότι έστεροτό όπλα και τρέφε.

Και ό ύπολοχαγός Νέζερ, συνεχίζοντας τήν αφήγησή του στά 'Απομνημονεύματά' του, διηγείται:

«Έτσι οι Βαυαροί πέρασαν όλη τή νύχτα και τήν επομένη ήμέρα σέ κατάστασι πολιορκίας. Έρριχναν που και που καμιά σφαίρα, όταν έβλεπαν τούς αντίπαλους τους να προχωρούν περισσότερο τό θένοντες, μά γενικά δειχνόντουσαν πολύ φειδωλοί στά πυρομαχικά τους.

Κανείς από τούς αντίπαλους δέν είχε πάθει όποτε τό παράμικρό τραύμα.

Μά τό κακό δέν άργησε να συμβή.

Σέ κάποιον ύπό τούς πύργους επικεφαλής τού άποσπάσματος τών Βαυαρών ήταν ό νεαρός ύπο-

λοχαγός Σμιθ, ό όποιός ήταν περίφημος σκοπευτής και κυνηγός. 'Ο Σμιθ, επειδή σκόπευε να κάνει κυνήγια στη Μάνη, είχε πάρει μαζί του και τό κυνηγετικό του όπλο, καθώς και άφθονα φυσίγγια.

Όταν, λοιπόν, είδε πως οι Μανιάτες δέν έννοούσαν να λύσουν τήν πολιορκία, έννευρίστηκε κι' άρχισε να ρίχνει έναντίον τους.

Ήταν τόσο καλός σκοπευτής, ώστε κανείς από τούς πυροβολισμούς του δέν πήγαινε χαμένος.

Τραυματίσε έτσι αρκετούς άπ' τούς πολιορκητάς, οι όποιοι στό τέλος άρχισαν να σασίζουν. Μά αυτό δέν βάσταζε πολλή ώρα. Γιατί σέ λίγο οι Μανιάτες ανακάλυψαν μέσ' από ποιά πολεμικά του πύργου ριχνόντουσαν τά επικίνδυνα αυτά βλήματα.

Τότε ένας Μανιάτης, έξ ίσου καλός σκοπευτής, σκόπευσε μέσος στό άνοιγμα τής πολιορκίας κι' έριξε...

Και τό μοιραίο έπήλθε... 'Η σφαίρα του πέτυχε τόν ύπολοχαγό Σμιθ στό κρανίο και τόν άφησε στόν τόπο.

Μιά δεύτερη σφαίρα του ίδιου Μανιάτη έναντίον τής ίδιας πολιορκίας, πλήγωσε αρκετά σοβαρά στόν άνω ένα λοχία που καθόταν πλάι στόν ύπολοχαγό.

Έπρεπε τώρα να βρεθή γιατρός για να περιποιηθή τόν τραυματισμένο λοχία. 'Ο γιατρός τού λόχου βρισκόταν κλεισμένος σ' ένα γειτονικό πύργο και ήταν άδύνατος ή πρόσκλησής του, γιατί οι Μανιάτες δέν έπαιαν ούτε στιγμή να ριχνουν. Τότε ένας από τούς 'Ελληνες άγωγιάτες που βρισκόταν

κλεισμένος στόν πύργο μαζί με τούς Βαυαρούς, ανέλαβε να φέρη αυτός τό γιατρό. Κάρφωσε σ' ένα κοντάρι ένα κομμάτι έσπρο πανί, βγήκε έξω άπ' τόν πύργο και σαλεύοντας τήν αυτοσχέδια λευκή σημαία του προς τούς Μανιάτες, φώναξε με δυνατή φωνή:

— Σταματήστε! Πάω να φέρω τόν «έξοχώτατο»!

«Έξοχώτατος» ήταν τότε τό έπίθετο με τό όποιο προσαγόρευαν οι 'Ελληνες τούς γιατρούς, αντί τό «κύριος».

Πράγματι οι πυροβολισμοί έπαψαν άμέσως κ' έτσι ό άγωγιάτης μπόρεσε να πάη άνερόχλητος ως τό γειτονικό πύργο όπου βρισκόταν ό γιατρός.

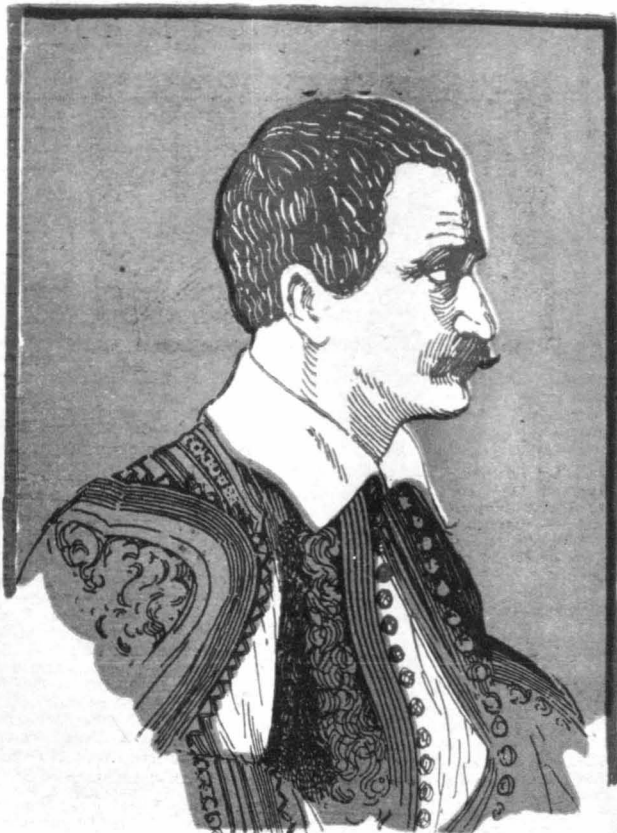
Τόν έπήρε μαζί του και τόν ώδήγησε στόν άλλο πύργο, όπου βρισκόταν ό τραυματισμένος λοχίας, χωρίς στό διάστημα αυτό να ριχτή ούτε ένας πυροβολισμός!

Έτσι, χάρις στήν έγκαιρο επέμβασι τού γιατρού, σώθηκε ό λοχίας.

Κατά τό μεσημέρι τής άλλης ήμέρας ό Βαυαρός στρατιώται δυο πύργων απέφασαν να κάνουν έξοδο.

Ή έξοδος αυτή έπέτυχε απόλυτα, γιατί μόλις τούς είδαν οι Μανιάτες να προβάλλουν με τά σπαθιά τους στά χέρια, όρμητικοί κι' άσυγκράτητοι, τραβήχτηκαν πίσω χωρίς να ρίξουν ούτε ένα πυροβολισμό.

Ένθαρρυνόμενοι άπ' αυτό και οι άλλοι πολιορκημένοι έκαναν τό ίδιο, κ' έτσι μπόρεσαν οι Βαυαροί όλων τών πύργων να συγκεν-

Ο Βασιλέας 'Θων

(Συνέχεια εϊστήν σελίδα 1876)

ΑΠΟΜΗΜΝΕΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΩΔΩΣ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1869)

τρωθούν και να οπισθοχωρήσουν χωρίς μάχη, γιατί οι Μανιάτες τώρα είχαν συνενωθεί κι' έκεινοι και παρακολουθούσαν όσα συνέβαιναν χωρίς να ρίχνουν έναν πυροβολισμό.

Ο Μανιάτης είναι άνδρείος μόνο όταν βρίσκεται ταμπουρωμένος πίσω απ' τους βράχους των βουνών, αλλά δεν του άρεσει ο πόλεμος στήθος προς στήθος, όπως συμβαίνει με τους στρατιώτες της Σπέρδας Έλλάδος. (*)

Μόνοι οι Βαυαροί που είχαν απομείνει στον τελευταίο και πιο άπομερο πύργο συνελήφθησαν από τους Μανιάτες, ήταν τριανταέξη εν όλω και είχαν επικεφαλής τους τον ύπολοχαγό Μάν. Άπερίσκεπτα όμως φερόμενοι, είχαν καταναλώσει όλα τα πολεμοφόδια τους κι' έτοιμοι δέν τολμούσαν να κάνουν κι' αυτοί έξοδο.

Αυτό το κατάλαβαν οι Μανιάτες και ξεθαρεύοντας, πλησίασαν στον πύργο. Μάζεψαν διάφορες εύφλεκτες ύλες μπροστά στην πόρτα του, έβαλαν φωτιά και τους έφώναξαν.

— Παραδοθήτε, γιατί αλλιώς θα καίτε ζωντανοί.

Κα πράγματι, για ν' αποφύγουν τον κίνδυνο που τους απειλούσε, οι πολιορκημένοι αναγκάστηκαν να παραδοθούν.

Στους αιχμαλώτους των αυτών, οι Μανιάτες δεν έκαναν κανένα κακό. Άπεναντίας τους έδωσαν και πάνες και νά πιουν. Τους πήαν όμως τα όπλα τους και όλα τα σκεύη τους.

Καθώς τους έψαχναν, βρήκαν στο σακκίδιο του ύπολοχαγού Μάν ένα μικρό φλάουτο.

Και τότε τα πράγματα άλλαξαν με μιὰς. Άπειλούντες με θάνατο τον ύπολοχαγό, οι Μανιάτες, τον ανάγκασαν να παίξει διάφορους σκοπούς. Το ίδιο έκαναν και για τους Βαυαρούς στρατιώτες, τους οποίους έξεβίασαν να χορέψουν.

Οι δικοί μας φέρζιν βέβαια απ' τη λύσσα τους, βλέποντας τη γελοιοποίησή τους αυτή, μα δεν μπορούσαν να κάνουν και διαφορικά, γιατί έβλεπαν τα στόμια των όπλων των Μανιατών στραμμένα έναντίον τους!

Ένωμεταξύ, οι άλλοι Βαυαροί άρχισαν τις διαπραγματεύσεις με τους Μανιάτες για την άπελευθέρωση των αιχμαλώτων τους.

Οι Μανιάτες ζήτησαν τότε ως λύτρα για κάθε Βαυαρό στρατιώτη ένα Ισπανικό τάλληρο και για κάθε αξιωματικό έναν Καποδιστριακό Φοίνικα. Ζήτησαν τόσα λίγα για τους τελευταίους, μόνο και μόνο γιατί ήθελαν να τους έξευτελλούσαν.

Άλλά προτού συντελεσθή η παράδοσις των δυστυχισμένων αυτών αιχμαλώτων, οι Μανιάτες τους φέρθηκαν με μεγάλη βαρρότητα.

Τους έβγαλαν όλα τα ρούχα και τους ανάγκασαν να περπατούν δόλογοι μόνο πάνω σε μυτερές πέτρες κάτω απ' το φλογερό ήλιο. Έτσι τα πόδια τους γέμισαν φριχτές πληγές.

Πολλοί απ' αυτούς λιποθυμούσαν απ' τη μεγάλη δίψα γιατί όταν πήγαιναν να πιουν νερό απ' τις πηγές, η Μανιάτισσα που παραμόνευαν εκεί τους έψαιρναν με 'ς πέτρες.

Τέλος, άρρωστοι, πληγωμένοι οι φτωχοί αυτοί στρατιώτες άπελευθερώθηκαν και ξαναγύρισαν κοντά στους συντρόφους των.

Μα τόσα ήσαν τα βασανιστήρια που είχαν υποφέρει στο μεταξύ απ' τους Μανιάτες, ώστε δεκατρείς απ' αυτούς πέθαναν κι' οι ύπόλοιποι εστάθησαν σε κακά χάλια στο νοσοκομείο.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Συνέχεια

(*) Στο κεφάλαιο αυτό των «Απομνημονευμάτων» του, ο ύπολοχαγός Νέζερ δείχνεται άδικος και σκληρός προς τους Μανιάτες, για τους οποίους κάνει αδιάκριτους χαρακτηρισμούς. Αυτό ίσως συμβαίνει λόγω της άντιπαθείας των Μανιατών προς τους Βαυαρούς, άποτέλεσμα της οποίας ήσαν τα άνωτέρω περιγραφόμενα γεγονότα.

Ο ΑΛΗΣ ΠΑΣΣΑΣ Ο ΚΑΙ ΣΑΝΤΩΝΗΣ ΚΙ' Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΥ ΒΕΛΗ ΓΚΕΚΑ

(Η συνέχεια εκ της σελίδος 1871)

Τούρκικος συρφετός χαιρόνταν σ' εκείνο το παραξενιάρδιο θέαμα, που μορφοσε να γαίση και πέτρες, και τα υπερφυσικά άδέφια, τα ύψηλότερα φλάμπουρα της Κλετουριάς της Ρομέλης, περιφρονώντας τον θάνατο με το μαρτύριο του, τραγουδώντας το επικήδειο και κινικό του, τραγουδι, που έπλεκε μοιρολόγιας έκείνης τις άγιες στιγμές η Έλληνική Μοδός:

— «Αντώνη μου, τι θλίβεσαι κι' είσαι συλλογιόμενος,

— «Απόψ' είδα στον ύπνο μου, στον ύπνο που κοιμώοιιν.

Τρία ποτάμια πέραγα, τ'ο τρία στην άράδα...

Τ'ένα ποτάμι ήταν θολό και τ' άλλο αιματομένο.

Το τρίτο ήταν κατάνταρο κι' έπρεπε το σταθί μου.

Έηγά το, Γιώργη μου, έηγά το, σάν τι να θέλη τάχα...

Τόν λογο δεν άπόσσε, τόν λογο δεν άπέσειτε.

Κι' ο Μουχουντιάρης τ'ο σκιλι, τ'ο τρισμαγαρισμένο.

Με προδοσιά τούς έπιανε...»

Και με το τελευταίο ήμιστίχο φερούσγισαν προς τα ούράνια ζευγαρώμενες οι ψυχές τους!

— Η Μνήμη τους θά μείνη άγύραστη όσο θά μείνη και της Έλλάδας.

X. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1867)

— Βάλτε το χέρι σας στην καρδιά μου. Δεν είν' αλήθεια πώς χτυπάη με τρόπο παυνήθιστο.

Ο γιατρός, άφού την εξέτασε, άποκρίθηκε:

— Χτυπάει αλλόκοτα, κυρία!

Άκούοντας αυτά τα λόγια ο σύζυγός της δεν μπόρεσε να συγκρατήση μιὰ κραυγή, και τ'ά δυνάτα χέρια του άρχισαν να τρέμουν.

Πείθ ήταν λοιπόν αυτή η ξαφνική άρρώστεια; Ήταν σοβαρή, θανάσιμη ίσως;

— Ω! γιατρέ! φώναξε. Ότι έχω είναι δικό σας, αν θεραπεύσετε την πριγκίπισσα.

Μα έκείνη ειπε τότε χαμεγελάοντας.

— Μην άνησυχείτε... Δεν είναι τίποτε, θά δήτε!... Νοιώθω τώρα τον έαυτο πολύ καλύτερα, και φαντάζομαι ότι ο ήσυχος ύπνος μερικόν ώρων, θά με συνεφέρει έντελώς...

Όλοι τότε έφυγαν και την άφησαν να κοιμηθῆ...

IV

— Βλέπετε πώς γελιόσουν! φώναξε μ' ένα θριαμβευτικό γέλιο η πριγκίπισσα όταν ξεανάμεινε μόνη με τόν έραστή της.

Μα ο έραστής που ειχε βγη απ' την κρύπτη του, ανατριχιάζει άκόμα απ' το φόβο του κάτω από τα σευντία, σάν να τον είχαν βάλει γυμνό επάνω σε πάγο, και χτυποσε τα δόντια του.

Η πριγκίπισσα τ'ο ειδε αυτό και ειδε άκόμα πώς ήταν κατάχλωμος.

Και τότε, με την καρδιά της γεμάτη περιφρόνησι, έδιωξε απ' το κρεβάτι της κι' απ' τ'ο σπίτι των αυτών τον άνθρωπο που ειχε φοβηθεί, ένώ έκείνη εξέθετε τη ζωή της στον τρομερότερο κίνδυνο, για να του άποδείξη τους παλιούς της καρδιάς της.

CATULLE MENDES

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΜΙΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΖΩΗΣ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1841)

ένα «άμαξάκι με κατσιές», στο οποίο δεν άνεβήκαμε ποτέ. Έγώ μάλιστα είμαι ολιγότερο άξιοθρήνητος απ' όλους, γιατί σε μένα τ'ο άμαξάκι με τις κατσιές είν' ένα πραγματικό άμαξάκι με κατσιές... Μου δίνετε ένα λικέρ άκόμη...»

Δεν πρέπει κανείς ποτέ ν' άπελπίζεται για την πραγματοποίησι ενός όνειρου. Συνάντησα τ'ο περασμένο φθινόπωρο τόν Σαντιπλερ σε μιὰ δεινροστομία του πάρχου Μουσώ. Ειχε πολύ άλλάξει ο ένδοξος ποιητής από την τελευταία φορά που τον είδα. Ειχε άσπρίσει, ειχε φρακάρει, ειχε στεγνωώσει... Τ'ο βλέμμα του ήταν άπλανές και τόν έσπρωχναν—γιατί ειχε προσβληθῆ από ήμψηλιγία—σ' ένα μηχανικό άμαξάκι, σάν ένα παιδί.

Βλέποντάς με, έκανε με δυσκολία κάποια κίνησι χαράς και ειπε σιγανά στον ύπηρέτη που τόν έσεργε να σταθῆ λίγο.

— Έ, λοιπόν, φίλε μου, μου ειπε χαμεγελάοντας πικρά σάν μάρτυρ, δεν έχω παιιά να ζητήσω τίποτε από τη ζωή. Μου τ'ά έδωσε όλα, καθώς βλέπετε... Νά καίτ'ο άμαξάκι μου με τις κατσιές...

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΑΕΡΟΠΟΡΩΝ

(Η συνέχεια εκ της σελίδος 1852)

λεπτο άκόμη κι' η ρόδες θ' άκουμπούσαν στο έδαφος. Μα έκείνη τη στιγμή συνέβη κάτι τ'ο τρομερό. Τ'ο αεροπλάνο κλυδωνίστηκε άτότομα, αναποδογίρισε και καρφώθηκε στη γη, ένω συγχρόνως έπαιονε φωτιά η μηχανή του. Τ'ο θέαμα ήταν άνταρξιαστικό. Η δυο γυναίκες τραλάθηκαν από τόν φόβο τους. Όσο για τόν άτυχο Γουάρεν, αυτός ειχε γίνει παιιά ένα κομμάτι άνθρονου!...

Καθώς βλέπετε, λοιπόν, έχουμε δικήν να μη λογαριάζουμε τη ζωή μας. Σέρουμε ότι εκεί που τρέχουμε προς την εύτυχία, η μοίρα μας μορρει να μας χαρίσει τ'ο θάνατο. Γι' αυτό σε κάθε σκάλα έχουμε και μιὰ τρυφερή φίλη για να μάς παρηγορή. Και σ'ας βεβαιώ ότι μάς άγαπάει τόσο πολύ, ώστε μορρει να πεθάνη αν την εγκαταλείνουμε η γίνουμε χίλια κομμάτια!

Και πράγματι, καθώς εξακριβώσα, οι αεροπόροι είναι οι πιο τυχεροί έρωτευμένοι. Μόνο που η εύτυχία τους δεν διαρκει καμιά φορά, παρά όσο ένα πέταγμα τ'ο αεροπλάνου. PENE MAPΣΩ

NANI.. NANI..

(Συνέχεια εκ της σελίδος 1863)

τού ειπε τέλο με γλυκιά φωνή. Άρεσιτά έκάνιταν νάνι-νάνι σάν μορδ... Μισή ώρα τώρα με στηθοκοπέτε... Διαβολε!... Βλέπω πώς ζέρετε και διαλέγετε καλά τα μαξιλιάρια σας!...

Ταγαμένος ο γιατρός πετάχτηκε επάνω και ζήτησε ήλιες συγγνώμης. — Έννοια σας! Έννοια σας! τού ειπε η κόρησα. Μάθαμε και πώς περάσατε τη νότσα σας... Μας τ'ο ειπε όλα ο ύπηρέτης σας... Και για να σας ευχαριστήσω, ποι, παρ' όλο σας την κόρησα, ήρωατε ν'ο με δήτε, θά σας στείλω κι' έγώ άκόμη χιλιάδες φράγκα για τη φτώχη μητέρας που ξεγεννήσατε και τ'ο πένη παιδιά της...

ALDERT LEROU